

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д
№ РД 09-3151/16.10.2023 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация за **специалност код 2130201 „Фотография“ от професия код 213020 „Фотограф“ от професионално направление код 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“** съгласно приложението.

X

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ
НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

	КОД ПО СПОО	НАИМЕНОВАНИЕ
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	213	„Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“
ПРОФЕСИЯ	213020	„Фотограф“
СПЕЦИАЛНОСТ	2130201	„Фотография“

Утвърдена със Заповед № РД 09-3151/16.10.2023 г.

София

2023 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност код 2130201 „Фотография“, професия код 213020 „Фотограф“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия „Фотограф“, специалност „Фотография“.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

2.1. Част по теория на професията

- Изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема
- Критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема
- Матрица на писмен тест по всяка изпитна тема
- Критерии и показатели за оценяване на дипломния проект и неговата защита

2.2. Част по практика на професията

- Указание за съдържанието на индивидуалните задания
- Критериите за оценяване на резултатите от обучението

2.3. Система за оценяване

2.4. Приложения

- Изпитен билет – част по теория на професията
- Индивидуално задание по практика
- Указание за разработване на писмен тест
- Индивидуално задание за разработване на дипломен проект
- Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект
- Рамка на рецензия на дипломен проект

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

3.1. Изпитни теми, критерии за оценяване на резултатите и матрица на писмен тест по всяка изпитна тема

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Развитие на фотохимичните фотографски процеси

Предпоставки за откриване на фотохимичните процеси и фотореактивните материали. Видове и специфичните особености на ранните фотографски процеси. Физични и физико-химични основи на ранните фотографски процеси. Мерки за безопасност при прилагане на фотохимичните фотографски процеси. Специфичната фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва предпоставките за откриване на фотохимичните процеси и фотореактивните материали	10
2.	Знае и характеризира видовете ранни фотографски процеси	20
3.	Обяснява физични и физико-химичните основи на ранните фотографски процеси	20
4.	Обяснява специфичните особености на всеки от ранните фотографски процеси	20
5.	Познава и обяснява изискванията и мерките за безопасност при прилагане на фотохимичните фотографски процеси	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при различните фотографски процеси	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва предпоставките за откриване на фотохимичните процеси и фотореактивните материали	10	2		1	
2.	Знае и характеризира видовете ранни фотографски процеси	20	1	1	1	1
3.	Обяснява физични и физико-химичните основи на ранните фотографски процеси	20	2	2		1

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 1 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
4.	Обяснява специфичните особености на всеки от ранните фотографски процеси	20	2	1	2	
5.	Познава и обяснява изискванията и мерките за безопасност при прилагане на фотохимичните фотографски процеси	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при различните фотографски процеси	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва: – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“.						

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Структура на материално-техническото оборудване на фотографската лаборатория

Необходими инструменти, уреди, апарати, посуда и видове осветление, фотоувеличители, апарати за контактно копиране, репродукционни апарати, часовник-прекъсвачи, кадриращи рамки, сушилни уреди, копирни филтри и обективи, мерителни уреди. Основни химични вещества – проявители, фиксажи. Разположение и връзка между уредите и апаратите. Мерки за безопасност при работа с химикали в лабораторията, вентилация. Специфичната терминология за фотографската лаборатория.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва необходимите инструменти, уреди, апарати, посуда във фотографската лаборатория и видовете осветление	10
2.	Обяснява приложението на фотоувеличители, апарати за контактно копиране, репродукционни апарати, часовник-прекъсвачи, кадриращи рамки, сушилни уреди, копирни филтри и обективи, мерителни уреди	20
3.	Знае основни химични вещества (проявители, фиксажи) и значението им за фотоизображението	20

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
4.	Свързва логически разположението и връзката между уредите и апаратите	20
5.	Описва мерки за безопасност при работа с химикали в лабораторията, вентилация	10
6.	Знае и използва специфичната терминология във фотографската лаборатория	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 2 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва необходимите инструменти, уреди, апарати, посуда във фотографската лаборатория и видовете осветление	10	2		1	
2.	Обяснява приложението на фотоувеличители, апарати за контактно копиране, репродукционни апарати, часовник-прекъсвачи, кадриращи рамки, сушилни уреди, копирни филтри и обективи, мерителни уреди	20	1	1	1	1
3.	Знае основни химични вещества (проявители, фиксажи) и значението им за фотоизображението	20	2	2		1
4.	Свързва логически разположението и връзката между уредите и апаратите	20	2	1	2	
5.	Описва мерки за безопасност при работа с химикали в лабораторията, вентилация	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология във фотографската лаборатория	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Процеси във фотолабораторията

Копиране – контактно, проекционно. Черно-бяло и цветно проявяване на хартиен носител. Методи на експонацията при копиране. Процеси на проявяване на филми (черно-бели и цветни) и обратими фотоматериали – диапозитиви. Ефекти във фотографията – маски, монтажи. Видове проявители и фиксажи. Мерки за безопасност при работа с използваните химикали. Специфичната фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва видовете копиране – контактно, проекционно; черно-бяло и цветно проявяване на хартиен носител	20
2.	Обяснява методите при определянето на експонацията при копиране	10
3.	Обяснява процесите на проявяване на филми (черно-бели и цветни) и обратими фотоматериали – диапозитиви	20
4.	Изяснява ефектите във фотографията – маски, монтажи	20
5.	Описва мерки за безопасност при работа с използваните химикали	10
6.	Знае и използва специфичната терминология във фотолабораторията	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва видовете копиране – контактно, проекционно; черно-бяло и цветно проявяване на хартиен носител	20	1	1	1	1
2.	Обяснява методите при определянето на експонацията при копиране	10	2		1	
3.	Обяснява процесите на проявяване на филми (черно-бели и цветни) и обратими фотоматериали – диапозитиви	20	2	2		1
4.	Изяснява ефектите във фотографията – маски, монтажи	20	2	1	2	
5.	Описва мерки за безопасност при работа с използваните химикали	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология във фотолабораторията	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 3 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Видове фотоматериали

Историческо развитие на фотоматериалите. Видове носители според материала. Формат на плаки и филми. Светочувствителност на фотоматериалите, големина на зърното, контрастни, мекоорисуващи, за научна и специална фотография, диапозитивни, маски. Сенситометрия – основни понятия, сенсублизация, фотохартии. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва историческо развитие на фотоматериалите	10
2.	Разделя и характеризира видовете носители според материала.	20
3.	Изяснява формата на плаки и филми	20
4.	Познава светочувствителност на фотоматериалите, големина на зърното, контрастни, мекоорисуващи, за научна и специална фотография, диапозитивни, маски	20
5.	Описва сенситометрия – основни понятия, сенсублизация, фотохартии	10
6.	Знае и използва специфичните фотографски термини при работа с фотоматериали	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 4 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва историческо развитие на фотоматериалите	10	2		1	
2.	Разделя и характеризира видовете носители според материала.	20	1	1	1	1
3.	Изяснява формата на плаки и филми	20	2	2		1
4.	Познава светочувствителност на фотоматериалите, големина на зърното, контрастни, мекорисуващи, за научна и специална фотография, диапозитивни, маски	20	2	1	2	
5.	Описва сенситометрия – основни понятия, сенсibiliзация, фотохартии	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичните фотографски термини при работа с фотоматериали	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Изграждане на фотографското изображение

Физично действие на светлината. Фотохимични реакции в сребърните халогениди. Същност и образуване на латентен образ. Експозиция, методи за измерване на експозицията. Ефекти на експозицията. Триъгълник на експозицията. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва физичното действие на светлината	10
2.	Обяснява фотохимичните реакции в сребърните халогениди	20
3.	Описва същността и образуването на латентен образ	20
4.	Обяснява експозицията, методи за измерване на експозицията. Ефекти на експозицията	20
5.	Познава и обяснява триъгълника на експозицията	10

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
6.	Знае и използва специфичната терминология при изграждане на фотографско изображение	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 5 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва физичното действие на светлината	10	2		1	
2.	Обяснява фотохимичните реакции в сребърните халогениди	20	1	1	1	1
3.	Описва същността и образуването на латентен образ	20	2	1	2	
4.	Обяснява експозицията, методи за измерване на експозицията. Ефекти на експозицията	20	2	2		1
5.	Познава и обяснява триъгълника на експозицията	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при изграждане на фотографско изображение	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Фотокамери

Историческо развитие в зависимост от използваните фотоматериали. Далекомерни, двуобективни, мехови и огледално-рефлексни фотокамери. Видове затвори във фотокамерата. Модулни фотоапарати – Хаселблад и др. Фотокамери по формат и предназначение, цифрови фотокамери, за моментни снимки, със специално предназначение. Специфичната терминология при фотокамерите.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва историческо развитие в зависимост от използваните фотоматериали	10
2.	Обяснява принципа на работа на далекомерните, двуобективните, меховите и огледално-рефлексните фотокамери	20
3.	Посочва видовете затвори във фотокамерата	10
4.	Обяснява принципа на работа на модулните фотоапарати – Хаселблад и др.	20
5.	Изброява и обяснява фотокамерите по формат и предназначение, цифрови фотокамери, за моментни снимки, със специално предназначение	20
6.	Знае и използва специфичната фотографска терминология при работа с фотокамери	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва историческо развитие в зависимост от използваните фотоматериали	10	2		1	
2.	Обяснява принципа на работа на далекомерните, двуобективните, меховите и огледално-рефлексните фотокамери	20	2	1	2	
3.	Посочва видовете затвори във фотокамерата	10		1	1	
4.	Обяснява принципа на работа на модулните фотоапарати – Хаселблад и др.	20	2	2		1
5.	Изброява и обяснява фотокамерите по формат и предназначение, цифрови фотокамери, за моментни снимки, със специално предназначение	20	1	1	1	1

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 6 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
6.	Знае и използва специфичната фотографска терминология при работа с фотокамери	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Фотографски обективи

Историческо развитие на фотографските обективи. Видове обективи по фокусно разстояние. Светлосила на обективите. Разделителна способност. Дълбочина на острота-зависимости. Перспективни съкращения. Обективи по предназначение. Тилт-шифт обективи. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва историческото развитие на фотографските обективи	10
2.	Диференцира видовете обективи по фокусно разстояние	10
3.	Изяснява светлосилата на обективите и разделителната им способност	20
4.	Обяснява зависимостите при дълбочината на острота. Перспектива.	20
5.	Познава обективите по предназначение и Тилт-шифт обективите	20
6.	Знае и използва специфичната терминология при работа с различни видове фотографски обективи	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 7 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва историческото развитие на фотографските обективи	10	2		1	
2.	Диференцира видовете обективи по фокусно разстояние	10		1	1	
3.	Изяснява светлосилата на обективите и разделителната им способност	20	2	1	2	
4.	Обяснява зависимостите при дълбочината на острота. Перспектива.	20	2	2		1
5.	Познава обективите по предназначение и Тилт-шифт обективите	20	1	1	1	1
6.	Знае и използва специфичната терминология при работа с различни видове фотографски обективи	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Осветление

Естествено осветление, „Златен час“, организиране на осветлението при естествена светлина – отражатели, смекчаване на ярка естествена светлина, тониране, допълнително осветление. Студийно осветление, прожектори, светкавици, системи за контрол на светлината, синхронизиране. Видове тонални гама -висок, нисък ключ и сфумато. Осветление при продуктова фотография, при научна и специализирана фотография. Рискове и мерки за безопасност при работа с осветителна техника. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва естественото осветление, „Златен час“, организиране на осветлението при естествена светлина – отражатели, смекчаване на ярка естествена светлина, тониране, допълнително осветление	20

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
2.	Обяснява студийното осветление, прожектори, светкавици, системи за контрол на светлината, синхронизиране	20
3.	Изяснява видове тонални гами – висок, нисък ключ и сфумато	10
4.	Определя осветлението при продуктова фотография, при научна и специализирана фотография	20
5.	Изброява рисковете и мерките за безопасност при работа с осветителна техника	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при работа с различните осветителни източници	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 8 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва естественото осветление, „Златен час“, организиране на осветлението при естествена светлина – отражатели, смекчаване на ярка естествена светлина, тониране, допълнително осветление	20	2	1	2	
2.	Обяснява студийното осветление, прожектори, светкавици, системи за контрол на светлината, синхронизиране	20	2	2		1
3.	Изяснява видове тонални гами – висок, нисък ключ и сфумато	10	2		1	
4.	Определя осветлението при продуктова фотография, при научна и специализирана фотография	20	1	1	1	1
5.	Изброява рисковете и мерките за безопасност при работа с осветителна техника	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при работа с различните осветителни източници	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Композиция

„Златно сечение“, правило на третините. Рамка, отсечка и формат на снимката. Осветление и светлосянка. Линия, фигура и формам тон. Перспектива и изобразителен ъгъл. Изобразителни планове. Изграждане на композиция. Контрапункт. Светотонална и цветотонална композиция. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва „Златно сечение“, правило на третините. Рамка, отсечка и формат на снимката	10
2.	Обяснява осветление и светлосянка. Линия, фигура и формам тон	20
3.	Изяснява перспектива и изобразителен ъгъл. Изобразителни планове	20
4.	Обяснява изграждане на композиция. Контрапункт	20
5.	Описва светотонална и цветотонална композиция	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при изграждане на композицията на изображение	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва „Златно сечение“, правило на третините. Рамка, отсечка и формат на снимката	10	2		1	
2.	Обяснява осветление и светлосянка. Линия, фигура и формам тон	20	2	1	2	
3.	Изяснява перспектива и изобразителен ъгъл. Изобразителни планове	20	2	2		1
4.	Обяснява изграждане на композиция. Контрапункт	20	1	1	1	1
5.	Описва светотонална и цветотонална композиция	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при изграждане на композицията на изображение	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 9 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Портретна фотография

Изисквания на жанра. Изразни и изобразителни средства. Видове портретни снимки. Фотопортрет на открито и закрито при естествено осветление. Подходящо фокусно разстояние на обективи за различните портретни снимки. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Описва изискванията на жанра	20
2.	Обяснява подходящите изразни и изобразителни средства	20
3.	Различава видове портретни снимки.	20
4.	Съпоставя фотопортрет на открито и закрито при естествено осветление	10
5.	Определя подходящо фокусно разстояние на обективи за различните портретни снимки	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при портретна фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Описва изискванията на жанра	20	2	2		1
2.	Обяснява подходящите изразни и изобразителни средства	20	2	1	2	

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 10 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
3.	Различава видове портретни снимки.	20	1	1	1	1
4.	Съпоставя фотопортрет на открито и закрито при естествено осветление	10	2		1	
5.	Определя подходящо фокусно разстояние на обективи за различните портретни снимки	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при портретна фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		98	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 11: Пейзажна фотография

Изобразителни средства на пейзажната фотография. Елементи на пейзажната фотография. Обекти и изобразяването им. Видове пейзажни снимки. Панорамна фотография. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Обяснява изобразителните средства на пейзажната фотография	20
2.	Представя елементите на пейзажната фотография	20
3.	Подбира обектите и изобразяването им	10
4.	Дефинира и обяснява видовете пейзажни снимки	20
5.	Описва панорамната фотография	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при пейзажна фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 11 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Обяснява изобразителните средства на пейзажната фотография	20	2	1	2	
2.	Представя елементите на пейзажната фотография	20	1	1	1	1
3.	Подбира обектите и изобразяването им	10		1	1	
4.	Дефинира и обяснява видовете пейзажни снимки	20	2	2		1
5.	Описва панорамната фотография	10	2		1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при пейзажна фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 12: Репортажна фотография

Особености на журналистическата снимка. Илюстративна и жанрова журналистика. Жанр и форма. Фоторепортаж. Фотоочерк. Фоторазказ. Фотоплакат. Фотомонтаж. Фотокарикатура. Фотоприложение, фотоцитат, фотосравнение, фотопериодика. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Познава особеностите на журналистическата снимка	10
2.	Сравнява илюстративната и жанрова журналистика	20
3.	Обяснява жанр и форма	20
4.	Съпоставя видовете фоторепортаж, фотоочерк, фоторазказ, фотоплакат, фотомонтаж, фотокарикатура.	20
5.	Дефинира фотоприложение, фотоцитат, фотосравнение, фотопериодика.	10
6.	Знае и използва специфичната терминология при репортажна фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 12 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Познава особеностите на журналистическата снимка	10	2		1	
2.	Сравнява илюстративната и жанрова журналистика	20	1	1	1	1
3.	Обяснява жанр и форма	20	2	1	2	
4.	Съпоставя видовете фоторепортаж, фотоочерк, фоторазказ, фотоплакат, фотомонтаж, фотокарикатура.	20	2	2		1
5.	Дефинира фотоприложение, фотоцитат, фотосравнение, фотопериодика.	10		1	1	
6.	Знае и използва специфичната терминология при репортажна фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 13: Научна и друга специализирана фотография

Макро– и микрофотография. Снимки с невидими лъчи – ултравиолетови, инфрачервени, рентгенови, гамаграфия, ядрена фотография, автордиография. Особенности и характеристики на медицинската, съдебната фотография. Астрофотография и подводна фотография. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Обяснява особеностите на макро– и микрофотографията	20
2.	Съпоставя и сравнява снимките с невидими лъчи – ултравиолетови, инфрачервени, рентгенови, гамаграфия, ядрена фотография, автордиография	20
3.	Познава особеностите и характеристиките на медицинската фотография	10
4.	Познава особеностите и характеристиките на съдебната фотография	10

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки
5.	Описва астрофотографията и подводната фотография	20
6.	Знае и използва специфичната терминология при научна и друга специализирана фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 13 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Обяснява особеностите на макро– и микрофотографията	20	2	1	2	
2.	Съпоставя и сравнява снимките с невидими лъчи – ултравиолетови, инфрачервени, рентгенови, гамаграфия, ядрена фотография, автордиография	20	2	2		1
3.	Познава особеностите и характеристиките на медицинската фотография	10		1	1	
4.	Познава особеностите и характеристиките на съдебната фотография	10	2		1	
5.	Описва астрофотографията и подводната фотография	20	1	1	1	1
6.	Знае и използва специфичната терминология при научна и друга специализирана фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24

При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:

- 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“;
- 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“;
- 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“;
- 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“.

ИЗПИТНА ТЕМА № 14: Продуктова и рекламна фотография. Натюрморт

Подготовка и аранжиране на предметите. Композиране на осветлението. Матови, гланцови и огледални повърхности. Перспектива и обемност на изображението. Структура и фактура на обекта/обектите. Композиция. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Изяснява подготовката и аранжирането на предметите	10
2.	Обяснява значението на композиране на осветлението	20
3.	Различава и описва матовите, гланцовите и огледалните повърхности.	10
4.	Съпоставя и анализира перспективата и обемността на изображението	20
5.	Определя структурата и фактурата на обекта/обектите. Композиция	20
6.	Знае и използва специфичната терминология при продуктова и рекламна фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Изяснява подготовката и аранжирането на предметите	10	2		1	
2.	Обяснява значението на композиране на осветлението	20	2	1	2	
3.	Различава и описва матовите, гланцовите и огледалните повърхности.	10		1	1	
4.	Съпоставя и анализира перспективата и обемността на изображението	20	2	2		1
5.	Определя структурата и фактурата на обекта/обектите. Композиция	20	1	1	1	1
6.	Знае и използва специфичната терминология при продуктова и рекламна фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 14 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 15: Дигитална фотография

Принципи и възникване на дигиталната фотография. Видове дигитални фотокамери – компактни, огледално-рефлексни, безогледални и видове по формат-на кадъра и оптико-електронния преобразувател. Светлочувствителни матрици – устройство и принцип на действие. Обективи за дигитална фотография, особености. Файлови формати и файлови компресии. Дигитален носител на информация. Постпродукция, цветни профили и принтиране на цифрови изображения. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Познава принципите и възникването на дигиталната фотография	10
2.	Различава и описва видовете дигитални фотокамери – компактни, огледално-рефлексни, безогледални и видове по формат-на кадъра и оптико-електронния преобразувател.	20
3.	Различава по устройство и принцип на действие светлочувствителните матрици	20
4.	Познава обективите за дигитална фотография, особености.	10
5.	Обяснява файловите формати и файловите компресии. Дигитален носител на информация. Постпродукция, цветни профили и принтиране на цифрови изображения.	20
6.	Знае и използва специфичната терминология при дигитална фотография	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 15 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Познава принципите и възникването на дигиталната фотография	10	2		1	
2.	Различава и описва видовете дигитални фотокамери – компактни, огледално-рефлексни, безогледални и видове по формат-на кадъра и оптико-електронния преобразувател.	20	2	1	2	
3.	Различава по устройство и принцип на действие светлочувствителните матрици	20	2	2		1
4.	Познава обективите за дигитална фотография, особености.	10		1	1	
5.	Обяснява файловите формати и файловите компресии. Дигитален носител на информация. Постпродукция, цветни профили и принтиране на цифрови изображения.	20	1	1	1	1
6.	Знае и използва специфичната терминология при дигитална фотография	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 16: Развитие на фотографското изкуство

Първи стъпки на фотоизкуството, пикторализъм, ранен период. Оскар Гюстав Рейнландър. Късен импресионалистичен пикторализъм. Сюрреализъм, Дада, Филип Халсман, Бил Бранд. Баухаус, Ласло Махой-Над. Функционализъм и конструктивизъм, Ел Лесицкий и Александър Родченко. Промени, свързани с развитието на социалните медии и мобилни технологии. Специфична фотографска терминология.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Познава първите стъпки на фотоизкуството, пикторализма, рания период	10
2.	Обяснява късния импресионалистичен пикторализъм	20

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Максимален брой точки
3.	Познава и анализира сюрреализъм. Дада	20
4.	Сравнява функционализъм и конструктивизъм	20
5.	Посочва промените, свързани с развитието на социалните медии и мобилни технологии	10
6.	Знае и използва точните термини във фотографското изкуство	20
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 16 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Познава първите стъпки на фотоизкуството, пикторализма, ранния период	10	2		1	
2.	Обяснява късния импресионистичен пикторализъм	20	2	1	2	
3.	Познава и анализира сюрреализъм. Дада	20	2	2		1
4.	Сравнява функционализъм и конструктивизъм	20	1	1	1	1
5.	Посочва промените, свързани с развитието на социалните медии и мобилни технологии	10		1	1	
6.	Знае и използва точните термини във фотографското изкуство	20	1	1	1	1
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 17: Фотографията в България до средата на 20. век

Фотография на Българското възраждане. Военна фотография 1877 – 1918 година; фотографията като военна летопис. Портретна фотография през този период; актова фотография – Георги Ст. Георгиев. Етнографските сюжети, влияние на пикторализма и символизма върху фотографията в България.

Период на работа в България и принос за развитие на фотографията у нас – Йосиф Капилиери, Франсоа Бауер, Самуел Гелч, Анастас Карастоянов и първи жени фотографи у нас. Превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи.

Текстът за превод се предоставя от училището.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Познава фотографията на Българското възраждане	20
2.	Описва особеностите на военната фотография 1877 – 1918 година като военна летопис	20
3.	Посочва характеристиките на портретната фотография от периода и актовата фотография – Георги Ст. Георгиев	10
4.	Анализира и обяснява влияние на пикторализма и символизма върху преобладаващите етнографски сюжети	20
5.	Познава периода на работа в България на Йосиф Капилиери, Франсоа Бауер, Самуел Гелч, Анастас Карастоянов, първите жени фотографи у нас и приноса им за развитие на фотографията	20
6.	Прави превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи	10
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Познава фотографията на Българското възраждане	20	1	1	1	1
2.	Описва особеностите на военната фотография 1877 – 1918 година като военна летопис	20	2	1	2	
3.	Посочва характеристиките на портретната фотография от периода и актовата фотография – Георги Ст. Георгиев	10		1	1	

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 17 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
4.	Анализира и обяснява влияние на пикторализма и символизма върху преобладаващите етнографски сюжети	20	2	2		1
5.	Познава периода на работа в България на Йосиф Капилиери, Франсоа Бауер, Самуел Гелч, Анастас Карастоянов, първите жени фотографи у нас и приноса им за развитие на фотографията	20	1	1	1	1
6.	Прави превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи	10	2		1	
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
<p>При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“. 						

ИЗПИТНА ТЕМА № 18: Съвременна българска фотография (след 1950 година и досега)

Проследява създаването и развитието на държавните институции свързани с фотографията – държавно предприятие „Българска фотография“, специалност фотография в Полиграфически техникум, приноса на Янка Кюркчиева, държавен фотоархив, списание Българско фото – Алберт Коен, Кръстан Дянков. Приноса на Лоте Михайлова, Петър Божков за развитие на художествената фотография. Съпротива срещу догматизма и т. нар. соцреализъм – изяви на Иво Хаджимишев и Петър Абаджиев. Експериментална фотография. Пейзажна и портретна фотография – портрети на творци, на работници, на етнографски субекти.

Превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи.

Текстът за превод се предоставя от училището.

№	Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1	2	3
1.	Проследява и обяснява създаването и развитието на държавните институции свързани с фотографията – държавно предприятие „Българска фотография“, специалност фотография в Полиграфически техникум, приноса на Янка Кюркчиева, държавен фотоархив, списание Българско фото – Алберт Коен, Кръстан Дянков	20
2.	Обяснява приноса на Лоте Михайлова, Петър Божков за развитие на художествената фотография	10
3.	Анализира противоречията между съпротивата и догматизма и т. нар. соцреализъм – изяви на Иво Хаджимишев и Петър Абаджиев	20
4.	Представя опитите за експериментална фотография	20
5.	Различава и описва пейзажна и портретна фотография – портрети на творци, на работници, на етнографски субекти	20
6.	Превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи	10
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
1.	Проследява и обяснява създаването и развитието на държавните институции свързани с фотографията – държавно предприятие „Българска фотография“, специалност фотография в Полиграфически техникум, приноса на Янка Кюркчиева, държавен фотоархив, списание Българско фото – Алберт Коен, Кръстан Дянков	20	2	1	2	
2.	Обяснява приноса на Лоте Михайлова, Петър Божков за развитие на художествената фотография	10	2		1	
3.	Анализира противоречията между съпротивата и догматизма и т. нар. соцреализъм – изяви на Иво Хаджимишев и Петър Абаджиев	20	2	2		1
4.	Представя опитите за експериментална фотография	20	1	1	1	1
5.	Различава и описва пейзажна и портретна фотография – портрети на творци, на работници, на етнографски субекти	20	1	1	1	1
6.	Превод на текст с професионална насоченост – между 180 – 250 думи	10		1	1	

№	Матрица на писмен тест по изпитна тема № 18 Критерии за оценяване	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища			
			I	II	III	IV
			Знание 0 – 2 т.	Разбиране 0 – 4 т.	Приложение 0 – 6 т.	Анализ 0 – 8 т.
1	2	3	4	5	6	7
ОБЩ БРОЙ ЗАДАЧИ:		23	8	6	6	3
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		100	16	24	36	24
При оценка на резултатите от теста максимален брой точки се поставя при отговор, съвпадащ с ключа за оценяване, както следва: – 2 точки за тестовите задачи от равнище „Знание“; – 4 точки за тестовите задачи от равнище „Разбиране“; – 6 точки за тестовите задачи от равнище „Приложение“; – 8 точки за тестовите задачи от равнище „Анализ“.						

3.2. Критерии и показатели за оценка на дипломния проект и неговата защита

(Попълва се индивидуално от председателя и членовете на комисията)

№	Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки за показателите	Максимален брой точки за критерия
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект			20
1.1.	Логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4	
1.2.	Задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7	
1.3.	Използване на подходящи изследователски методи	4	
1.4.	Стил и оформяне на дипломния проект – терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици	5	
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати			20
2.1.	Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10	
2.2.	Оригиналност, значимост и актуалност на темата	6	
2.3.	Задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4	
3. Представяне на дипломния проект			20
3.1.	Представянето на разработката по темата е ясно и точно	5	

№	Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки за показателите	Максимален брой точки за критерия
3.2.	Онагледяване на експозето с: а) презентация; б) графични материали; в) практически резултати; г) компютърна мултимедийна симулация и анимация.	10	
3.3.	Умения за презентиране	5	
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за защита на дипломен проект			30
4.1.	Разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10	
4.2.	Логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10	
4.3.	Съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10	
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност			10
5.1.	Правилно използване на професионалната терминология	5	
5.2.	Ясен начин на изразяване и обща езикова грамотност	5	
ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:		Максимален брой точки 100	Максимален брой точки 100

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

4.1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат ученика/обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

ПРИМЕРНО ИНДИВИДУАЛНО ПРАКТИЧЕСКО ЗАДАНИЕ № 1

ТЕМА: Да се организира студионо осветление, стил Рембранд, на художествен фотопортрет 3/4

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

– Избор на осветление и фоново решение. Включва черно/бяло и цветна хармония на задачата;

- Построяване/кадриране/композиция;
- Изработване на идеен проект за построяване на композиция;
- Изследване на осветлението и фигурата;
- Разстояние от фон и фигурата;
- Обработка в програми Raw формат;
- Принтиране;
- Представяне на готовия фотографски продукт.

4.2. Критерии за оценяване

№	Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда*		ДА/НЕ
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд		
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място		
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа		
2.	Идеен проект		30
2.1.	Пълнота и изчерпателност на идейния проект	10	
2.2.	Детайлност на идейния проект	10	
2.3.	Подбор на облекло, аксесоари, грим	10	
3.	Фон на осветление		20
3.1.	Подбор на подходящ фон	5	
3.2.	Разположение на осветителните тела	10	
3.3.	Избор на осветителни тела-софтбокс, студийни светкавици, прожектори	5	
4.	Обработка на снимката		20
4.1.	Кадриране, маски	10	
4.2.	Подбор на светлочувствителността (ISO), съответстваща на проекта – зърнистост, контраст	5	
4.3.	Решение в цвят или черно-бяло	5	
5.	Принтиране		10

* Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки	Тежест
5.1.	Правилен подбор на типа хартия	5	
5.2.	Правилно съотношение на RGB	5	
6.	Защита на проекта		20
	ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ:	100	100

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по специалност код 2130201 „Фотография“, професия код 213020 „Фотограф“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100 точки;
- част по практика на професията – максимален брой 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на 50 на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение – 50% от получения брой точки от частта по теория на професията и 50% от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е сумата от: получения брой точки от частта по теория на професията, умножен по 0,5, и получения брой точки от частта по практика на професията, умножен по 0,5.

Окончателната оценка в брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01, както следва:

Цифровата оценка е равна на окончателната оценка в брой точки, умножена с 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от **2,00 до 2,99** се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от **3,00 до 3,49** се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от **3,50 до 4,49** се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от **4,50 до 5,49** се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от **5,50 до 6,00** се определя качествен показател „отличен“.

VI. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Венелина Кочева – ЗДУД в Професионалната гимназия по туризъм „Алеко Константинов“, гр. Ямбол
2. Инж. Даниела Димова – старши учител в Професионалната гимназия по туризъм „Алеко Константинов“, гр. Ямбол
3. Стоян Трашлиев – старши учител в Професионалната гимназия по туризъм „Алеко Константинов“, гр. Ямбол
4. Йордан Танев – професионален фотограф, гр. Ямбол
5. Скарлет Щерева – фотограф, гр. Ямбол

Националната изпитна програма е разработена в изпълнение на Дейност 2 „Дейности в подкрепа на образователната система“ по проект BG05M2OP001-2.014-0001, „Подкрепа за дуалната система на обучение“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

7.1. Изпитен билет – част по теория на професията

.....
(Пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код 213020 „Фотограф“
специалност код 2130201 „Фотография“

Изпитен билет № ....

Изпитна тема: .....

(Изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание.)

Дидактически материали: .....

(Описват се дидактическите материали – ако е приложимо.)

Председател на изпитната комисия:.....
(Име и фамилия) (Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(Име и фамилия) (Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

7.2. Индивидуално задание по практика

.....
(Пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ –
ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА**

**по професия код 213020 „Фотограф“
специалност код 2130201 „Фотография“**

Индивидуално задание № ...

На ученика/обучавания.....
(Трите имена на ученика/обучавания)

от.....клас/курс, начална дата на изпита: ..... начален час:.....

крайна дата на изпита:..... час на приключване на изпита:.....

1. Да се .....

(Вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

Ученик/обучаван: .....
(Име и фамилия) (Подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(Име и фамилия) (Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(Име и фамилия) (Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

7.3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част по теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване – пълният отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва: целта на теста – какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста – брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

7.3.1. Примерно указание за работа

.....
(Пълно наименование на училището)

УВАЖАЕМИ УЧЕНИЦИ/КУРСИСТИ,

Вие получавате тест, който съдържа .... задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Фотограф“, специалност „Фотография“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите, преди да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него покъсно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност ..... астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

7.3.2. Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. ЗНАНИЕ 0 – 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. РАЗБИРАНЕ 0 – 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. ПРИЛОЖЕНИЕ 0 – 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. АНАЛИЗ 0 – 8 точки	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя

б) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора

I група: въпроси и задачи със свободен отговор

- Въпроси и задачи за свободно съчинение
- Въпроси и задачи за тълкуване

II група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор)

- Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема
- Въпроси и задачи за заместване

III група: въпроси и задачи с избран отговор

- Задачи с един или повече верни отговори
- Въпроси за избор между вярно и грешно

7.3.3. Примерни тестови задачи

А: Примерна тестова задача от равнище „ЗНАНИЕ“

Посочете основното оборудване във фотографската лаборатория:

- а) вани, пинсети, дози за проявяване
- б) фотоувеличители, цветни филтри
- в) кадриращи рамки, ножици за обрязване на фотохартия
- г) Аладинови фенери, часовник-прекъсвачи

МАКС. 2 т.

Еталон на верния отговор: б)

Ключ за оценяване:

Отговор б) – 2 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

Всички останали отговори – 0 точки

Б: Примерна тестова задача от равнище „РАЗБИРАНЕ“

Кое е основното различие между пейзажната и предметната фотография?

- а) вида осветление
- б) местоположението на обекта
- в) избора на обектив
- г) нито едно от посочените

МАКС. 4 т.

Еталон на верния отговор: а)

Ключ за оценяване:

При посочен отговор а) – 4 точки

При посочени повече от един отговор – 0 точки

При всички останали отговори – 0 точки

В: Примерна тестова задача от равнище „ПРИЛОЖЕНИЕ“

Свържете видовете фотоапарати с критериите за класификация (буква с цифра):

Видове фотоапарати	Критериите за класификация
А. Мало форматни, средно– и голям форматни	1. Метод на фокусиране
Б. Теле метрични, огледално рефлексни, с фиксиран фокус	2. Вид на механизма за пропускане на светлина
В. Мехове, боксове, модулни	3. Размер на кадъра върху лентата
Г. С централен, пластинчат, перде образен затвор	4. Вид на кутията на фотоапарата
Д. С резба, байонет, фиксирани	5. Начин на измерване на експозицията
Е. Без светломер, с вграден светломер, система ТТЛ	6. Начин на присъединяване на обектива към фотоапарата

МАКС. 6 т.

Еталон на верния отговор:

А – 3

Б – 1

В – 4

Г – 2

Д – 6

Е – 5

Ключ за оценяване:

Пълен и верен отговор по еталон – **6 точки**

При 4 верни и 2 грешни отговора – **4 точки**

При всички останали случаи – **0 точки**

Г: Примерна тестова задача от равнище „АНАЛИЗ“

Групирайте видовете обективи в 4 групи и напишете критериите за определяне на групите:

Вариообективи, „кроп“ обективи, „рибешко око“, телеобективи, с байонетно присъединяване, обективи на М 39, обективи с цифрова стабилизация, макрообективи – „тилт“ обективи, обективи с оптична стабилизация, портретни обективи, обективи с неподвижно фиксиране към тялото.

А.

Б.

В.

Г.

МАКС. 8 т.

Еталон на верния отговор:

А. Фокусно разстояние

- телеобективи
- портретни обективи
- „рибешко око“

Б. Обективи за дигитална фотография

- обективи с цифрова стабилизация,
- обективи с оптична стабилизация
- „кроп“ обективи

В. Според начина на присъединяване на обектива към тялото

- обективи с байонетно присъединяване,
- обективи на М 39
- обективи с неподвижно фиксиране към тялото

Г. Според начина на промяна на фокусното разстояние и фокусната равнина

- вариообективи
- макро обективи
- „тилт“ обективи

Ключ за оценяване:

При посочен отговор б) с обосновка – **8 точки**

При посочен отговор б) без обосновка – **2 точки**

При посочени повече от един верен отговор – **0 точки**

При всички останали отговори – **0 точки**

7.4. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА**

**по професия код 213020 „Фотограф“
специалност код 2130201 „Фотография“**

На..... ученик/ученичка от.....клас
(Грите имена на ученика)

Тема: .....

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект .....

б) контролни проверки и консултации .....

в) краен срок за предаване на дипломния проект .....

Ученик: .....

(Име, фамилия)

(Подпис)

Ръководител-консултант:.....

(Име, фамилия)

(Подпис)

Директор:.....

(Име, фамилия)

(Подпис)

(Печат на училището)

7.5. Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект

А. Съдържание на дипломния проект

Оформяне на дипломния проект в следните структурни единици:

- титулна страница;
- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия и специалност, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (*въведението*) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – Формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използваната в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или за по-добра прегледност подредба. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Б. Оформяне на дипломния проект

Формат: А4; Брой редове в стр.: 30; Брой на знаците: 60 знака в ред

Общ брой на знаците в 1 стр.: 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

Размер на шрифта: не по-малък от 12 пункта

7.6. Рецензия на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Специалност	
Ръководител-консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
..... да бъде допуснат/а до защита пред членовете на
комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на дипломен проект –
част по теория на професията.

.....20... г.

РЕЦЕНЗЕНТ: .....

(Име и фамилия)

Гр./с.....